

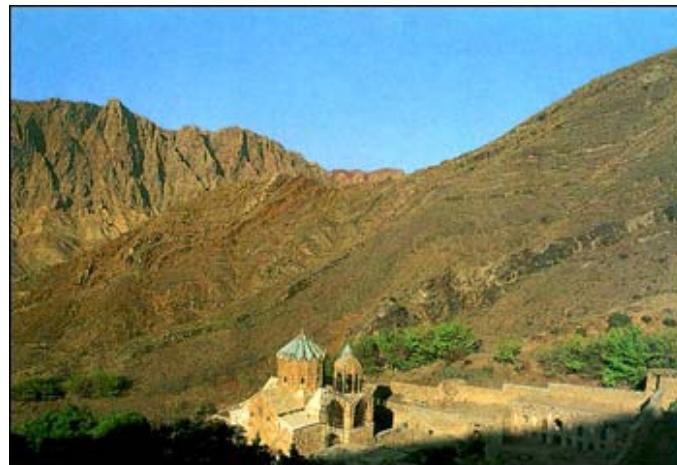
Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ
Սուրբ Յակոբ
Կիրակօրեայ Դպրոցի
ամսաթերթ

Դեկտեմբեր 2005

ԺԳ տարի թիւ 4

Մ Ա
Ա Ր
Շ Ա
Տ Ա
Ը Ա
Շ Ա
Ո Ա
Ց Ա
Ց Ւ
Ւ Ւ
Ւ Ւ

Նոր Զուղայի Սուրբ Ստեփանոս եկեղեցին:
Հայաստանեաց եկեղեցին Սուրբ Ստեփանոս նախավկայի յիշատակը կը տօնէ Դեկտեմբեր ամսուան ընթացքին: Էջ 7

Այս թիւով . . .

Թող Նոր տարին քեզի բերէ, սիրելի ընթերցող, հոգիի անդորրութիւն եւ ըլլայ Աստուծոյ շնորհած բոլոր բարիքներով հարուստ մէկ տարի: Էջ 2

Մշտագնաց ու յորձանուտ գետի պէս ընթացող այս կեանքի հոսանքին յանձնուող մարդը որեւէ ժամանակէ աւելի ներկայիս պէտք ունի եկեղեցւոյ մը կամարներուն տակ երթեմն-երթեմն ինքնամփոփուելու: Էջ 3

«Երեքսրբեան փառաբանութիւն» անոնք անծանօթ կրնայ թոփլ, բայց խորքին մէջ պատարագի ամենէն աւելի ժողովրդական երգերէն մէկն է: Էջ 4-5

Աշակերտը ուսուցիչէն գերիվեր չէ, բայց կատարեալ պատրաստութիւն ունեցող աշակերտը իր ուսուցիչին նման պիտի ըլլայ: Էջ 6

Սուրբ Ստեփանոս նախավկային տօնը տօնն է նաև բոլոր սարկաւագներուն որովհետեւ նախավկան, Պետրոս առաքեալի ձեռքով, կարգուած է նաև եկեղեցւոյ սեղանի սպասաւոր կամ՝ Սարկաւագ: Էջ 7

Սուրբ Յակոբ հայ ժողովուրդի ամենէն սիրելի եւ տօնելի սովորերէն մէկն է որուն կեանքի ամենէն աւելի ծանօթ դրուագներն են անոր Արարատ բարձրանալն ու Նիկիոյ առաջին տիեզերական ժողովին մասնակցիլը: Էջ 9

Նիկիական հանճանակը իր անոնք ստացած է 325-ին Նիկիոյ մէջ գոյացած առաջին տիեզերական ժողովէն: Էջ 10

Թադէոս եւ Բարթողիմէոս առաքեալներուն վերագրուելով է որ հայաստանեաց եկեղեցին կը կոչուի «Առաքելական»: Էջ 10

Նաեւ... Պահուած բառ Էջ 8, Աստուածաշունչը փոքրիկներուն համար Էջ 11-14, Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 15-19 Կարճ լուրեր: Էջ 20

Մաղթանք

Մարդկային կեանքը հարստացնող եւ այդ ածականին արժանի դարձնող յատկութիւններէն մէկը այն է երբ մարդը, իր նայուածքը շեղելով արտաքին աշխարհի շլացնող նիւթերէն եւ շփոթեցնող ընթացքէն զայն կը յարէ դէպի ներս, դէպի ներքին իր աշխարհը, անոր լոռութեան եւ առանցնութեան մէջ մեկուսանալով ինքն իր վրայ կեդրոնանալու եւ մտածելու նպատակով։

Խոկման եւ ինքնամփոփման առիթները մեր կեանքերէն ներս անպակաս են եւ կը հանդիպին երբեմն անսպասելի կամ անճախատես պահերու։ Սակայն կայ տարուան ընթացքին պահ մը որ իրայատուկ խորհրդաւորութեամբ մը կը յատկանշուի եւ որ ինքնին կը նկատուի իբր ինքնամփոփման եւ ներազնեումի իտէալ վայրկեան մը։ ԱՇ տարուայ այն ժամն է երբ հին տարին կը հասնի իր աւարտին, ու անվերադար ետ մնալով տեղ կու տայ նորին։

Փողովրդական ծանօթ սովորոյթ է ամէն տարեսկիզբի յանձն առնել կարգ մը որոշումներ եւ խոսուումներ, նորասկիզբ տարուան ընթացքին զանոնք յարգելու եւ իրականացնելու հեռ անկարով։ Սակայն որոշումներու շարան մը հաստատելէ աւելի յարգի եւ արժէքատոր է այն անկեղծ նայուածքը որ մարդս կը նետէ իր անցուցած տարուան վրայ, վերայիշելով անոր ընթացքին ապրած իր փորձառութիւնները, լաւ թէ գէշ, կշռելով իր ձեռք ձգած կեանքի փորձառ ութիւնները, իր կատարած գործերը, կեանքին իր տուածներն ու անկէ առածները։

Որքա՞ն խորհրդատոր եւ ազդու է նոյնպէս այն պահը երբ, ըստ հայկական մեր սովորութեան, ընտանիքը կը հաւաքուի Ամանորի սեղանին շուրջ եւ միաբերան արտասանուած տերունական աղօթքով կը դիմաւորէ Նոր Տարին, այսպէս մեզմէ իրաքանչիւրին յիշեցնելով թէ կեանքի նիւթական բարիքներէն վեր դասուող բարիք մը եւս կայ տակաւին, որ անգնահատելի եւ անփոխարինելի է։ Այս բարիքը ընտանիքն է։

Թող Նոր տարին քեզի բերէ, սիրելի ընթերցող, հոգիի անդորրութիւն եւ ըլլայ Աստուծոյ շնորհած բոլոր բարիքներով հարուստ մէկ տարի։

ՄԱԾՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ
Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ
Սուրբ Յակոբ
Կիրակօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Խմբագիր՝
Շաղիկ Պոյածեան

Աշխատակիցներ՝
Յամիկ Նամարեան
Երան Լոշխանեան
Գարող Մանուկեան
Թամար Գիգիեան
Շողիկ Նամարեան
Նիկոլ Դանիէլեան
Թորոս Պապիկեան

ՄԱԾՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ-ը
կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ։ Այցելեցէ՛ք www.sourphagop.org, ձախ կողմի կոճակներէն «Պարբերաթերթ»ը ձեզ կ'ուղղէ դէպի ներկայ եւ նախկին թիւնը...»

Հ ա յ ա ս տ ա ն ե ա յ ց
Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ
Կիրակօրեայ դպրոցի
Կամաւոր խմբակը

Ուսուցիչներ՝
Սալիի Բագլանեան
Վերժին Գէպթաննեան
Յամիկ Նամարեան
Երան Լոշխանեան
Գարող Մանուկեան
Վերա Կարապետեան
Թամար Գիգիեան
Շողիկ Նամարեան
Աշխէն Իշխանեան
Յամիկ Գանաճեան

Տնօրէն՝
Թորոս Պապիկեան
Լուսանկարիչ՝

Նիկոլ Դանիէլեան
Պարբերաթերթ՝
Շաղիկ Պոյածեան

Ամսական տօնացոյց

Դեկտեմբեր 3: Սուրբ Թաղէս և
Բարթողիմէս

Դեկտեմբեր 11: Բարեկենդան Սուրբ
Յակոբի Պահքի

Դեկտեմբեր 17: Սուրբ Յակոբ Մծբնայ
Հայրապետ

Դեկտեմբեր 26: Սուրբ Ստեփանոս
Նախավկալ

Դեկտեմբեր 27: Սուրբ առաքեալներ
Պետրոս և Պողոս

Դեկտեմբեր 31- Յունուար 1: Նոր
տարուան գիշեր- Ամանոր

*Միմիքի մարզի պատմաճարտարապետական
ճշանաւոր շինութիւն՝ Տաթեւի վամբի Սուրբ
Պողոս Պետրոս եկեղեցին, կառուցուած
895-906 թուականներուն*

Իմաստուն մը ըսաւ...

Պարզ է, որ մարդ իր ապրումի եւ գործի արագ ընթացքին մէջ բնականօրէն կը տարուի կեանքի առօրեայ հոսանքէն: Մանաւանդ ներկայ այս դարուն, երբ կեանքը բազմապատիկ աւելի արագ ընթացք մ'ունի հաղորդակցութեան միջոցներու եւ արդի գործնապաշտ եւ մերենական ապրելակերպի ու գործելակերպի պայմաններու բերումով՝ մարդ յաճախ չ'անդրադառնար թէ ի'նշպէս առաւօտը հասեր է արդէն երեկոյ մայրամուտին... եւ թէ ի'նշպէս Երկուշաբթին Ծաբաթ օրուան հանգրուանին է թեւակոխեր, ամսագլուխն է արդէն եկեր, եւ ահա տարին իր աւարտին է մօտեցեր ու փոքրիկները սկսեր են կաղանդ պապայի մասին խօսիլ...:

Մշտագնաց ու յորձանուտ գետի պէս ընթացող այս կեանքի հոսանքին յանձնուող մարդը որեւէ ժամանակէ աւելի ներկայիս պէտք ունի եկեղեցւոյ մը կամարներուն տակ երեմն-երեմն ինքնամփոփուելու...: Հարկ է որ աշքերուն նայուածքը հաւաքելով դուրսէն, իրմէ անդին ծաւալած տարածումի շորս ծագերէն- ինշպէս արեւն իր ճառագայթի փէշերը կը հաւաքէ կէսօրուան կեդրոնացումի համար- զայն սեւեռէ իր անձին վրայ եւ ջանայ գտնել ինքզինք իր իրական կերպարին մէջ եւ տեսնէ ինքզինք հայեցողական այն հայելիին մէջ, ուր կ'ուզէ ինքզինք պատկերացուած տեսնել իր կամեցողութեան խորագոյն, բարձրագոյն եւ ազնուագոյն փափաքներով:

Դալար արօստավայրերու մէջ կը մակաղեցնէ զիս...

Հանդիպում Աստուծոյ հետ կամ՝ բացատրական պատարագ

Նոյեմբերի թիւով մենք ծանօթացանք Սուրբ Պատարագի երկրորդ մասէն՝ Շաշու պաշտօնէն այն բաժնին որ կ'աւարտի քահանայի Տէր Աստուած մեր աղօթքով։ Այս թիւով պիտի նկարագրենք Շաշու պաշտօնին շարունակութիւնը։

Քահանային «Տէր Աստուած մեր» աղօթքին կը յաջորդէ «Երեքսրբեան փառաբանութիւն»ը։ Թէեւ այսպէս ըսուած «Երեքսրբեան փառաբանութիւն»ը անծանօթ կրնայ թուիլ, բայց խորքին մէջ մեզմէ բոլորին ծանօթ եւ պատարագի ամենէն աւելի ժողովրդական երգերէն մէկն է ան։

Հստ օրուան եւ տօնակատարուող առիթին, այսպէս կ'երգուի Քրիստոսի ուղղուած այս առաջին փառաբանութիւնը, երեք անգամ կրկնուելով, ինչպէս «Երեքսրբեան» ածականը կը նշէ.-

Սուրբ Աստուած, Սուրբ եւ հզօր, սուրբ եւ անմահ, որ յարեար ի մեռելոց

կամ՝

Սուրբ Աստուած, Սուրբ եւ հզօր, սուրբ եւ անմահ, որ յայտնեցար վասն մեր

կամ՝

Սուրբ Աստուած, Սուրբ եւ հզօր, սուրբ եւ անմահ, որ խաչեցար վասն մեր

Նոյն ատեն, սարկաւագը քահանային ձեռքէն Աւետարանը ստանձնելով կը տեղափոխուի դասի աջ կողմէն դէպք ձախ, այս անցումով ժողովուրդին ուշադրութիւնը կ'ուզէ գրաւել եւ զգուշացնել թէ շուտով Աւետարանը պիտի կարդացուի։

Գիտէի՞ր թէ... .

Երեքսրբեան փառաբանութեան ընթացքին քշոցակիրները կը շարժեն քշոցները խորհրդանշելու համար հրեշտակներու ներկայութիւնը ինչպէս կանխապէս քահանան խնդրած էր, իբր աշակցութիւն իր սուրբ պաշտօնը կատարելու համար։

19

*Արծաթեայ քշոց, 1765 թուական,
Սուրբ Էջմիածնի հաւաքածոյէն*

Երեքսրբեան փառաբանութեան կը յաջորդէ «Համաշխարհական քարոզ» կոչուած հատուածը որ սարկաւագին կողմէ արտասանուած խնդրանքներու շարան մըն է, խնդրանք՝ խաղաղութեան աշխարհին, կաթողիկոսին, առաջնորդին, հոգեւորականներուն, ժողովուրդին ինչպէս նաև Անշեցեալներուն համար:

**զՏէր աղաչեսցուք...
կամ աղաչենք Տիրոշ**

Սարկաւագը իր խնդրանքներու շարքին իւրաքանչիւրի աւարտին կ'արտասանէ «զՏէր աղաչեսցուք» խօսքը, ըսել ուզելով թէ բոլոր հաւատացեալները միատեղ Աստուծմէ կը խնդրեն նշուած անձին կամ խումբին համար խաղաղութիւն: Իր կարգին, ժողովուրդը սարկաւագի խնդրանքին կը պատասխանէ «Տէր Ողորմեա»-ով, այսպիսով Տիրոշմէ ողորմութիւն խնդրելով:

**Ե՞րբ ոտքի կը կանգնինք
պատարագի ընթացքին...**

Մաշտոցի արձագանգի թիւերէն ներս ներկայացուած բաժիններէն հետեւեալ արարողութեանց ընթացքին ոտքի պէտք է կանգնիլ եկեղեցիէն ներս...

- Սուրբ Պատարագի սկիզբը երբ պատարագիչը աւանդատունէն ներս կու գայ եւ ոտքի կը մնանք մինչեւ անոր բեմ բարձրանալը եւ վարագոյրին գոցուիլը:

- Թափօր դառնալու ատեն

- Երեքսրբեան փառաբանութեան ատեն, երբ կ'երգուի «Սուրբ Աստուծ, Սուրբ եւ նզօր»-ը:

Մետաքսեալ վարագոյր 1771

Ծարունակելի...

Նոր Կտակարանի նամակները կը խօսին մեզի

Իր տարիքով հանդերձ, Աւետարանը «իսկական եւ առօրեայ» կեանքէն անկայ գիրք մը չէ: Հնդիակառակը, ան իսկապէս գործէական եւ գործնական գիրք մըն է, որովհետեւ զայն ընթերցողին կեանքը կրնայ բարեփոխել:

Այսպէս, Նոր կտակարանի նամակները պաօր տակափն կը խօսին մեզի, եւ եթէ ոչ բացարձակ ամբողջութեամբ, վստահօրէն մասամբ կը համապատասխանեն ներկայ ժամանակաշրջաններուն մէջ կիրարկելի իրականութիւններու:

Ուրիշները չդատել

Դկ 6.37-42 (Մտ 7.1-5, 10.24-25, 15.14)

- Մի՛ դատէք, որպէսզի Աստուած ալ ձեզ չդատէ. մի՛ դատապարտէք, որպէսզի Աստուած ալ ձեզ չդատապարտէ: Ներեցէ՛ք ուրիշներուն եւ Աստուած ալ ձեզի պիտի ներէ: Տուէք եւ Աստուած ձեզի պիտի տայ. պիտի տայ լաւ չափով, բերնէ բերան, զեղուն առատութեամբ: Ինչ չափով որ ուրիշները չափէք, նոյն չափով Աստուած ձեզ պիտի չափէ:

Օրինակ մըն ալ տուաւ անոնց.

- Միթէ կոյրը կրնա՞յ ուրիշ կոյր մը առաջնորդել. չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը կ'իյնան: Աշակերտը ուսուցիչէն գերիվեր չէ, բայց կատարեալ պատրաստութիւն ունեցող աշակերտը իր ուսուցիչին նման պիտի ըլլայ:

Ինչո՞ւ եղբօրդ աշքին մէջ գտնուող շիտը կը տեսնես, բայց քու աշքիդ գերանը չես նշմարեր: Կամ, ի՞նչպէս կրնաս եղբօրդ ըսել. «Եղբայր, ձգէ՛ որ աշքիդ մէշէն շիտը հանեմ», մինչ դուն քու աշքիդ գերանը չես տեսներ: Կեղծաւո՞ր, նախ քու աշքիդ մէշէն գերանը հանէ, որպէսզի յստակ տեսնելով՝ կարենաս եղբօրդ աշքէն շիտը հանել:

Ծառը եւ պտուղը

Դկ 6.43-45 (Մտ 7.16-20, 12.33-35)

- Լաւ ծառը գէշ պտուղ չի տար, ոչ ալ գէշ ծառը՝ լաւ պտուղ: Իւրաքանչիւր ծառ իր պտուղէն պիտի ճանցուի: Ուեւ մէկը փուշէն թուզ չի քաղեր եւ ոչ ալ մորենիէն՝ խաղող: Բարի մարդը իր սիրտի բարի գանձէն բարիք կը բղխեցնէ, իսկ չար մարդը՝ չարիք, քանի բերանը սիրտին մէջ եղածն է որ կը խօսի:

Ժայոնի վրայ շինել տունը

Դկ 6.46-49 (Մտ 7.24-27)

- Ինչո՞ւ զիս «Տէ՛ր, Տէ՛ր» կը կոչէք, եւ սակայն իմ ըսածներս չէք կատարեր: Ով որ ինձի կու գայ եւ խօսքերս լսելով կը գործադրէ զանոնք, ըսեմ ձեզի թէ որու կը նմանի: Կը նմանի այն մարդուն, որ տուն շինելու համար հողը խորունկ կը փորէ եւ հիմը ժայոնի վրայ կը հաստատէ: Երբ գետը հեղեղներէն յորդելով կը զարնէ տան, չի կրնար զայն խախտել, որովհետեւ տան հիմը ժայոնի վրայ հաստատուած է: Իսկ ով որ կը լսէ խօսքերս եւ սակայն չի գործադրեր, կը նմանի այն մարդուն, որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ, որուն երբ գետը զարնուի՝ անմիջապէս կը քանդուի: Եւ ի՞նչ ահաւոր կ'ըլլայ այդ տան կործանումը:

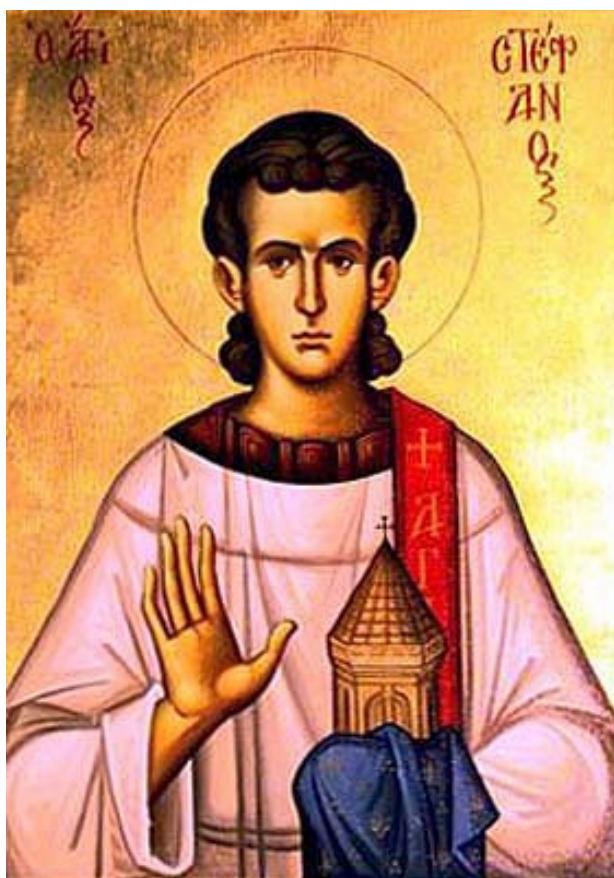
«Ահա բացուած է երկինքը, եւ կը տեսնեմ Մարդու Որդին որ Աստուծոյ աջին կանգնած է»

Այս արտասանուած խօսքերը կը վերագրուին Ստեփանոս նախավկային, Ա. դարու քրիստոնեայ անդրանիկ վկան -այդ իսկ պատճառաւ կոչուած «նախավկայ»- որ քարկոծուած նահատակուեցաւ, վկայելով թէ Յիսուս Քրիստոս որդին էր Հայր Աստուծոյ:

Սուրբ Ստեփանոս նախավկային մասին երկար կարելի է կարդալ նոր կտակարանի «Գործք առաքելոց»-ին մէջ, գլուխ 6-էն սկսեալ: Ան կը նկարագրուի իբր «Աստուծոյ շնորհքով եւ զօրութեամբ լեցուն» մարդ մը:

Սուրբ Ստեփանոս, քրիստոնեայ առաջին վկան կը նկատուի որ Քրիստոսի նմանութեամբ ճամբան բացաւ յետագայ վկաներու եւ մարտիրոսներու առջեւ:

Հայաստանեաց եկեղեցին նախավկային տօնը կը յիշատակէ Դեկտեմբեր 25-ին կամ անոր յաջորդող օրը, եթէ 25-ը կիրակի կամ պահքի օր մը զուգադիպի:

Նախավկայ եւ... սարկաւագ

Սուրբ Ստեփանոս նախավկային տօնը տօնն է նաեւ բոլոր սարկաւագներուն որովհետեւ նախավկան, Պետրոս առաքեալի ձեռքով, կարգուած է նաեւ եկեղեցւոյ սեղանի սպասաւոր կամ՝ Սարկաւագ:

Ո՞վ է Սարկաւագը...

« Սարկաւագութիւնը Աստուծոյ սուրբ սեղանին սպասարկելու ծառայական բուն ասպարէզն է, որ դպրութեան աստիճանին նման յատուկ ձեռնադրութեամբ է որ կը ստանայ ենթական, եպիսկոպոսին ձեռքէն Աստուծոյ շնորհքով: »

(Գործնական ծիսագիտութիւն, Գրիգոր Վրդ. Զիֆթճեան, Անթիլիաս 2001)

Սարկաւագը խորանէն երգող եւ վերաբերում կատարող եկեղեցւոյ պաշտօնեան է որուն պաշտօններէն են պատարագիչի գգեստաւորման օժանդակել, փարչով պատարագիչին ձեռքերու լուացումը կատարել, Սկիհը փոխադրել եւ Աւետարանի եղանակաւոր ընթերցանութիւն կատարել:

Պահուած բառ

գ	ա	ն	ձ	ո	ւ	կ	ա	տ	ո	ո	ւ
ա	պ	ա	կ	ի	կ	ա	ո	ր	ո	ո	շ
ն	ն	ա	ց	ա	շ	ւ	ո	տ	ո	ո	ա
կ	ա	ո	ա	պ	ա	ն	ա	ա	կ	ն	ն
ա	տ	ն	ե	ր	կ	դ	տ	ա	շ	շ	տ
ն	ս	ք	չ	ա	տ	ա	փ	ա	կ	ա	ա
ա	ր	ի	ի	պ	պ	ա	ա	ս	ա	ն	ն
չ	ն	ի	մ	ա	ր	կ	ո	ս	ա	ա	ա
ք	ի	ւ	ա	ի	ե	ր	ա	մ	ք	յ	յ
ե	ր	ո	չ	ի	ր	ա	ի	ր	ն	ն	ի
ր	ե	ի	ք	ն	ա	կ	ա	ր	ա	ն	ն
կ	ր	ա	կ	ա	ր	ա	ն	ա	կ	ա	ա
ո	կ	ա	պ	ա	ր	տ	է	զ	ա	ք	ք
ւ	ա	ւ	կ	ր	ա	կ	ա	ս	ն	ն	ա

ապակի

արի

անսա

ալիք

աչք

ապա

ական

աչքեր

անտառային

անսակարկ

բազէ

բնական

բակ

բնակարան

գանկ

գանձ

գանձ

գանձ

երկու

երամ

կիրք

կափարիչ

կատու

կաշի

կանաչ

կրակարան

կառապան

ձուկ

մարկոս

միթչ

ներկ

ուշացան

որոշ

շիր

շամիչ

շոր

չիր

տափակ

տաշտ

պարտէզ

պտղատու

պատառ

ուամիկ

սառ

տափակ

տաշտ

Պահուած բառ**8 գիր՝ ամբողջական****Նախորդ պահուած բառը՝****Աւետարան**

«Սքանչելագործ» Սուրբ Յակոբ

Հայաստանեաց Եկեղեցին, ամէն տարի, Դեկտեմբեր 12-էն 18-ի միջեւ զուգադիպոյ շաբաթ օրուան ընթացքին կը յիշատակէ Սուրբ Յակոբ Մծբնացիի կամ «Սքանչելագործ»-ի անունը:

Սուրբ Յակոբ հայ ժողովուրդի ամենէն սիրելի եւ տօնելի սուրբերէն մէկն է որուն կեանքի ամենէն աւելի ծանօթ դրուագներն են անոր Արարատ բարձրանալն ու Նիկիոյ առաջին տիեզերական ժողովին մասնակցիլը (Տես Նիկիայի առաջին տիեզերական ժողովի վերաբերեալ յօդուածը յաջորդ էջին վրայ):

Ըստ աւանդութեան, Սուրբ Յակոբ իբր խոր հաւատքի եւ ճգնաւորութեան արտայայտութիւն, կամեցած է բարձրանալ Արարատ լեռը, իոն գտնելու համար Նոյան Տապանը: Շամբու ընթացքին, յոդնած եւ քունի անցած է: Դարձեալ, աւանդութեան համաձայն, քունի ընթացքին իրեն յայտնուեր է Աստուծոյ հրեշտակ մը ու իրեն տուեր Նոյան տապանէն փայտի կտոր մը: Հոն ուր Սուրբ Յակոբ հրեշտակն փայտի կտորը ստացած է, կառուցուած է Ակրոնի Սուրբ Յակոբ վանքը, որուն մէշ պահուեր են Սուրբի մատն ու փայտի կտորը, զիրար ամրացուած շղթալով: Այդ Եկեղեցին աւերուած է 1800-ական թուականներուն, երկրաշարժի պատճառաւ:

*Սուրբ Յակոբի պատկեր
յունական իրոնի մը վրայ*

Գիտեհի՞ր թէ...

Սուրբ Յակոբ (Saint James of Nisibis) համաքրիստոնէական սուրբ մըն է, այսինքն կը տօնուի նաեւ այլ Եկեղեցիներու կողմէ եւս: Այսպէս, յոյն Եկեղեցին Սուրբ Յակոբ կը տօնէ Հոկտեմբեր 31-ին, Կաթոլիկ Եկեղեցին՝ Յուլիս 15-ին, իսկ Հայաստանեաց Եկեղեցին՝ Յիսուսի 3-րդ կիրակին յաջորդող շաբաթ օրը:

Սուրբ Յակոբ Մծբնացի «Սքանչելագործ» որակուած է նաեւ, ըստ աւանդութեան իր գործած բուժումներուն, կենդանացումներուն եւ այլ հրաշքներուն շնորհիւ:

Հաւատամք ի մի Աստուած...

Այս բառերով է որ կը սկսի «Նիկիական հանգանակը» որ կ'արտասանեն հայաստանեաց առաքելական եկեղեցւոյ հաւատացեալները իրաքանչիւր պատարագի ընթացքին:

Նիկիական հանգանակը իր անունը ստացած է 325-ին Նիկիայի մէջ գոյացած առաջին տիեզերական ժողովէն, որուն մասնակցած է նաև, 318 այլ կրօնականներու կարգին, Դեկտեմբեր ամսուան ընթացքին յիշատակուող Սուրբ Յակոբ Մծբնացին:

Նիկիոյ տիեզերական ժողովի առաջնահերթ նպատակներէն էր քննել Արիոսական գաղափարաբանութիւնը, որ կը հաստատէր Աստուծոյ կատարեալ միակութիւնը եւ ինքնափակ եզակիութիւնը: Հստ այս գաղափարաբանութեան, Սուրբ Հոգին եւ Աստուծոյ Որդին դուրս կը մնան աստուածային ոլորտէն կամ բնութենէն:

Իսկապէս ալ, ժողովը դրժած է արիոսականութիւնը եւ փոխարէնը որդեգրած հաւատքի հանգանակ մը որ կոչուած է «Նիկիական հանգանակ»: Ահա այդ հանգանակն է որ մինչեւ այօր կ'արտասանուի պատարագի ընթացքին եւ որուն գլխաւոր գաղափարն է «Համագոյութիւնը», այսինքն Որդիին կամ Քրիստոսի եւ Հօր կամ Աստուծոյ նոյն աստուածային բնութիւն ունենալը:

* * *

Հստ Մալխասեան բացատրական
բառարանին...

« Հաւատոյ Հանգանակ.-

Դաւանութեան վերաբերեալ կէտերի հաւաքումն, խմբագրութիւն. հաւատամք: Քրիստոնէական եկեղեցու հաւատի հանգանակը կազմուեց Նիկիոյ ժողովում, ուստի կոչուում է Նիկիական հանգանակ:»

Եւ ինքինքս ապահով կը զգամ...

Եւ Ղերէոս որ Թադէոս կոչուեցաւ...

Այս բառերը քաղուած են Մատթէոսի աւետարանէն որուն գլուխ 10.2-3 կը թուէ Յիսուսի տասներկու առաքեալներու անունները: Անոնց կարգին կը յիշուի Թադէոս առաքեալ, որ Բարթողիմէոսի հետ մէկտեղ կը նկատուի հայաստանեաց եկեղեցւոյ հիմնադիրը որովհետեւ առաջին անգամ ինքն էր որ Հայաստանէն ներս քարոզեց քրիստոնէութիւնը, 43-66 թուին:

Առաւել եւս, Թադէոս եւ Բարթողիմէոս առաքեալներուն վերագրուելով է որ հայաստանեաց եկեղեցին կը կոչուի «Առաքելական»:

Թադէոս առաքեալ Հայաստան հասած է Սանատրուկ թագաւորի օրերուն: Թագաւորը, ազդուած առաքեալի համոզիչ քարոզչութենէն ինքն իսկ ընդունած է քրիստոնէութիւնը, սակայն զգուշանալով իր իշխաններու սպառնալիքներէն, շուտով ետ կանգնած ու մերժած է քրիստոնէութիւնը: Թագաւորին քոյրը սակայն՝

Սանդուխտ, հաստատ մնացած է իր հաւատքին վրայ, ու այդ պատճառով, թագաւորի հրամանով իսկ նահատակուած առաքեալին հետ:

Թադէոս առաքեալ:
Ձեռքին՝ այն դաշոյնը
որմով
նահատակուեցաւ եւ
Յիսուսի կողը խրուած
գեղարդը, զորս ըստ
աւանդութեան,
առաքեալը
Հայաստան բերած է:

Աստուածաշունչը՝ պատմուած փոքրիկներուն Անհամաձայնութիւն

Բնաւ պատահա՞ծ է որ ընկերներուդ հետ որոշում մը
առնելիք ըլլաս:

Դժուար է երբ ընկերներէդ մաս մը կ'ուզէ մէկ բան
ընել իսկ մնացածը՝ ուրիշ բան: Ինչպէ՞ս որոշել:

Այս հարցը ես ալ ունեցայ: Յեսուն եւ ես կ'ուզէինք բան
մը ընել, սակայն մեր ազգականներէն տասը
չհամաձայնեցան:

Անունս Քաղեր է:

Մովսէս մեզի Եգիպտոսէն դուրս
առաջնորդելէ ետք պատմեց յատուկ
երկիրի մը մասին որ Աստուած
իսրայէլացիներուն պիտի տար՝
Խոստացուած Երկիրը:

Գրեթէ Քանան հասած էինք երբ
Աստուած Մովսէսին ըսաւ որ 12 անձեր
ընտրէ, մէկ անձ իւրաքանչիւր ցեղէ,
որ երթան հետախուզեն եւ
ուսումնասիրեն այդ երկիրը եւ անոր
բնակիչներուն մասին տեղեկութիւններով
վերադառնան:

Շատ գեղեցիկ երկիր մըն էր, շատ պտուղներ կային ծառերուն վրայ:

Երբ վերադարձանք, Խսրայէլացիներուն պատմեցինք այդ երկրին մասին եւ անոնց ցոյց տուինք մեր հետ բերած պտուղները:

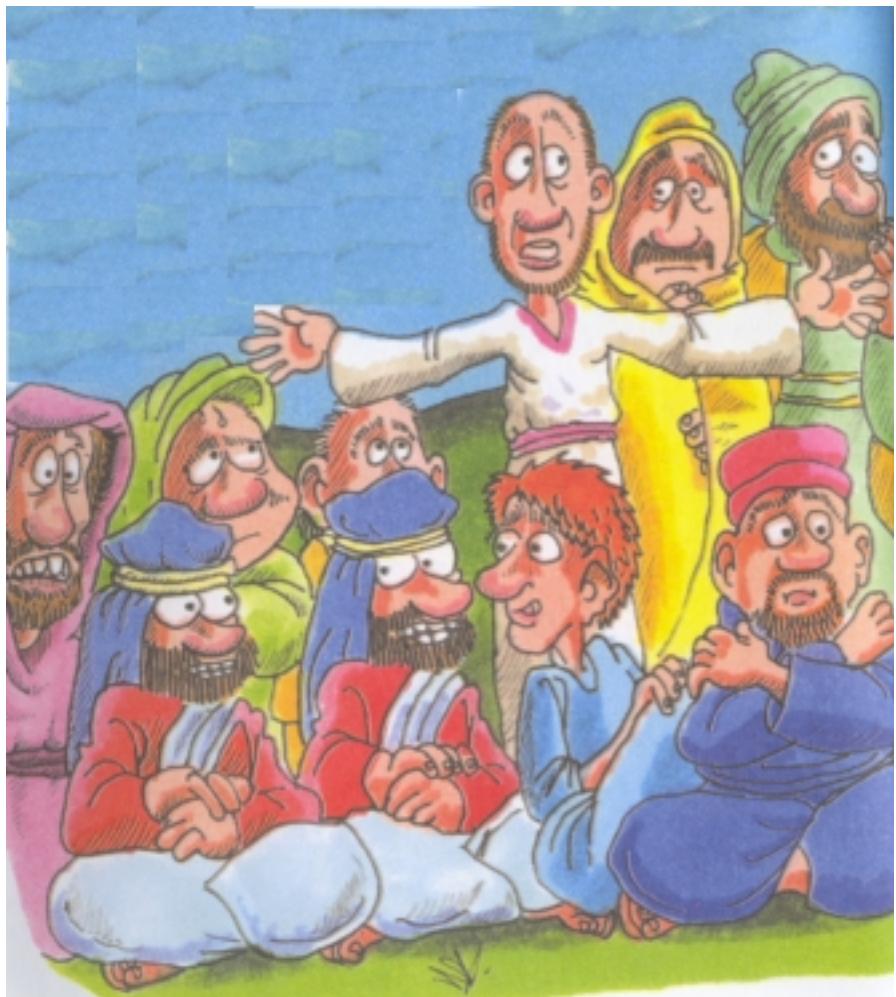
«Եկէք անմիջապէս երթանք եւ այդ երկիրը գրաւենք, քանի որ կարող ենք» ըսի ես:

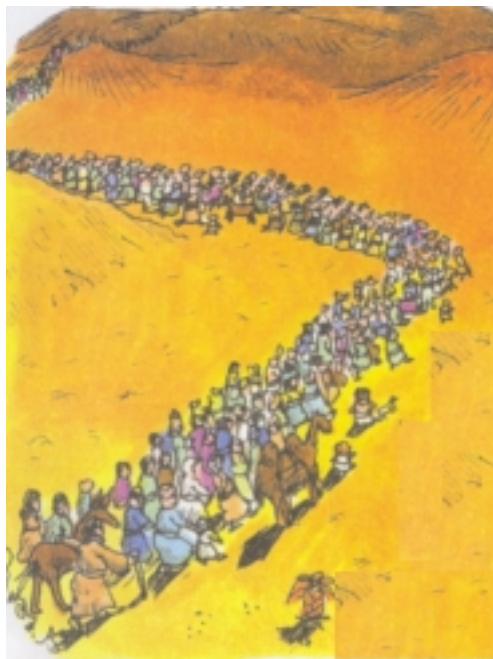
Ինծի ընկերացող հետախոյզները համաձայն չգտնուեցան: «Կարող չենք այդ ժողովուրդին դէմ պայքարիլ» ըսին անոնք, «որովհետեւ անոնք մեզմէ աւելի քաջ են. անոնք կը նմանին հսկաներու իսկ մենք՝ մարախներու»:

Եւ յանկարծ բոլորը վախցան ու սկսան լալ ըսելով.-
«Երանի Եգիպտոս մնայինք»:

Յեսուն եւ ես ըսինք.-
«Մեր տեսած երկիրը շատ լաւ երկիր է:
Տէրը մեզի կ'առաջնորդէ ու մեզի կ'օգնէ, սակայն Տիրոջ դէմ մի՛ ապստամբիք, Տիրոջ մի՛ հակառակիք ու մի՛ վախնաք այդ երկրի ժողովուրդէն:
Տէրը մեր հետն է»:

Խրայէլացիները մեզի շհաւատացին եւ ուզեցին մեզի սպաննել: Նոյնիսկ Աստուծոյ յշհաւատացին եւ ուզեցին վեարադառնալ Եգիպտոս, ուր ստրուկ էին:

Այսպիսով 40 տարիներ եւս թափառեցանք անապատին մէջ որովհետեւ ժողովուրդը չէր վստահներ Աստուծոյ:

Յեսուն եւ ես միակներն էինք որ հասանք Խոստացուած Երկիրը որովհետեւ միշտ հաւատարիմ մնացինք Աստուծոյ:

Մտածէ՝

Աստուծոյ վստահելով կը հասնիս բոլոր նպատակներուդ: Երկու անձերը որոնք վստահեցան Աստուծոյ հասան Խոստացուած Երկիր իսկ անոնք որոնք չվստահեցան Աստուծոյ մահացան անապատին մէջ: Հաւատքդ զօրաւոր կը պահէ քեզ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նոյեմբեր ամսուան մասնակցողներ եւ պատասխաններ

**Մանկապարտէզի անկիւն
Երեք, Տաճարին, մտիկ կ'ընէր,
իմաստութեան, պատասխաններուն, փնտռէինք**

- Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն**
1. գ. հնազանդ եւ արդար
 2. գ. Սեմ, Քամ եւ Յաբեթ
 3. բ. Յիսուս Քրիստոսի Ծնունդին առաջ
 4. ա. Որովհետեւ բոլոր մարդոց չարագործ ութիւնները շատցան
 5. Զեռաց, մերոց, Տէր, յաջողեա'
 6. բ. Յիսուն
 7. բոլորը: ա, բ, գ, դ
 8. ա. քայլելով
 9. ա. Շաբաթ, Դեկտեմբեր 17
 10. սաներն, լուսածին, նախնեաց, անխոռվ, արի, հաւատաւոր, ցանկալի

- Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն**
1. Նորին Սուրբ Օծութիւն Տէր Տէր
 2. Աստուած, ամենակալ, երկնի, Տէր, Քրիստոս, Աստուծոյ, Հօրէ, յէութեմէ
 3. բ. Ամենայն Սրբոց
 4. դ. 12
 5. Շանաշել զիմաստութիւն եւ զխրատ, Իմանալ զբան Հանճարոյ
 6. Հաւատացեալներու Խումբ կամ հոն ուր Հաւատացեաներ կը հաւաքուին
 7. Յիսուս Քրիստոս
 8. Յիսուս Քրիստոսի
 9. Հաւատացեալները
 10. Յիսնակը Սուրբ Ծնունդին (Յունուար 6) նախորդող 50 օրերն ենց որ կը սկսի Նոյեմբեր 18 ին:

Երկրորդականի անկիւն

1. Յիշեսիր, Գառինն
2. Պաշտօն Շաշու կամ ճաշու կարգ
3. Յիսուսի մարդեղացումը, աշխարհ գալն ու մարդոց մէջ ապրիլը
4. բ. Նոյեմբեր 18
5. գ. Նոյեմբեր 21
6. ա. Ծնունդ
7. Մեզ ալ յիշէ Աստուծոյ Գառն՝ Քրիստոսի

արչեւ

7. Քրիստոսի Աշխարհ գալը
8. մեր, անքննելի, անհասանելի
9. Բայց մինչ մենք մեր մեղքերուն պատճառով հոգեւորապէս մեռած էինք, Աստուած, որ առ ատ է իր ողորմութեամբ, մեզի հանդէա ունեցած մեծ սիրոյն համար, որով մեզ սիրեց, մեզ վերստին կեանքիլունց Քրիստոսվ: Այս՝ շնորհք ըրաւ՝ փրկելով մեզ:
10. Յովհաննէս Մկրտիչ

Նոյեմբեր Ամսուան Մասնակցողներ

Մանկապարտէզ

Անսխալ պատասխանողներ
Ցոլեր Անթեպեան, Նշան Կիրակոսեան, Արա Միրզոյեան, Փաթիլ Կարապետեան, Շանթ Պալուզեան, Յակոբ Գելթանմեան

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն
Խշխշեան Արշակ, Արազ Գաբթանմեան, Արին Անթեպեան, Ռիթա Խշխշեան, Դանիէլ Ակրեան, Եագուպեան Նանար, Զաբրագեան Ռիթա, Ժուխամեան Անի, Ժուխամեան Լոռի, Մաթոսեան Միեր, Նասոյեան Նարեկ, Արմութլու Կասիա, Սեթեան Նաթալի, Թեհինեան Շողիկ :

Անսխալ պատասխանողներ
Սեւակ Պապիկեան, Կարապետեան Զոհրապ, Կարապետեան Ալեք:

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն
Լոռի Զինչինեան, Ռօզալին Զինչինեան, Դանիա Ապրալեան, Հրայր Մատթէոսեան
Անսխալ պատասխանողներ
Առէն Պապիկեան, Դալար Գելթանմեան

Երկրորդականի անկիւն

Փօլ Գիգիրեան, Կարօ Կարապետեան, Քրիստին Լոշխամեան, Յովիկ Կարապետեան, Թամար Պուիքեան, Քրիստին Կարապետեան, Գօգօ Մաթոսեան, Անի Մելեքեան, Արի Միրզայեան, Լորա Սարիմանուկեան

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտէզի անկիւն**

Ամբողջացո՞ւր լստ Մատթէոսի Աւետարանին 2.1-6

Քրիստոսը, արեւելքէն, Երուսաղէմ, Հերովդէս, աւագ, ուսուցիչները, Բեթլեհէմ, աստղը, Երկրագելու, վրդովեցաւ,

Եւ ահա ----- մոգեր Եկան ----- եւ հարցուցին.

- Ո՞ր է Հրեաներու նորածին թագաւորը. մենք տեսանք անոր ----- արեւելքի մէջ եւ Եկանք ----- իրեն:

Երբ ----- թագաւոր լսեց ասիկա -----, եւ իրեն հետ՝ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները: Կանչեց ժողովուրդի ----- քահանաներն ու Օրէնքի ----- եւ հարցուց անոնց, թէ ո՞ր պիտի ծնէր -----:

Անոնք պատասխանեցին.

- Հրէաստանի ----- քաղաքին մէջ, որովհետեւ Միքիա մարգարէն այսպէս գրած է.

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Ա. Բ. Եւ Գ. Դասարաններու անկիւն**

1. Ցիսուս մանուկը ո՞ր օրը ծնաւ:

- Ա.- Յունուար 6
- Բ.- Յունուար 1
- Գ.- Դեկտեմբեր 31
- Դ.- Դեկտեմբեր 25

2. Ցիսուս Մանուկը ո՞ր քաղաքին մէջ ծնաւ:

- Ա.- Երուսաղէմ
- Բ.- Բեթլեհէմ
- Գ.- Նազարէթ
- Դ.- Երեւան

3. Ո՞վ էր Հրեաներու Թագաւորը երբ Ցիսուս Մանուկը ծնաւ:

- Ա.- Օգոստոս
- Բ.- Յուլիոս Կեսար
- Գ.- Հերովդէս
- Դ.- Դափիթ

4. Հովհանները ինչպէս գիտցան թէ Ցիսուս մանուկը ծնաւ:

- Ա.- Երկնքին մէջ աստղը տեսան:
- Բ.- Հրեշտակները իրենց լուր տուին:
- Գ.- Թագաւորը իրենց լուր տուաւ:
- Դ.- Մոգերը իրենց լուր տուին:

5. Ի՞նչ է Ցիսուս մանուկին Մօրը անունը:

6. Մոգերը ի՞նչպէս գիտցան որ Ցիսուս մանուկը ծնաւ:

- Ա.- Երկնքին մէջ աստղը տեսան:
- Բ.- Հրեշտակները իրենց լուր տուին:
- Գ.- Թագաւորը իրենց լուր տուաւ:
- Դ.- Հովհանները իրենց լուր տուին:

7. Մոգերը ի՞նչ նույներ բերին Ցիսուս մանուկին:

- Ա.- Ոսկի, Արծաթ, Պրոնզ
- Բ.- Ոսկի, Կնդրուկ եւ Զմուռ
- Գ.- Գնդակ, Լեցո, եւ Կաւ
- Դ.- Գիրք, մատիտ եւ Աերկ

8. Ցիսուս մանուկին ծնունդէն ետք, Հրեշտակը Հայր Յովսէփին երեւցաւ եւ ըսաւ որ Մանուկը շար թագաւորէն փախցնէ ուրիշ երկիր մը: Ո՞ր երկիրն է այդ:

- Ա.- Սուրիա
- Բ.- Լիբանան
- Գ.- Եգիպտոս
- Դ.- Իսրայէլ

9. Երբ Ցիսուս մանուկը երկու տարեկան եղաւ, իր ծնողքը զինք ո՞ր քաղաքը բերին:

- Ա.- Երուսաղէմ
- Բ.- Բեթլեհէմ
- Գ.- Նազարէթ
- Դ.- Երիքով

10. Ամբողջացո՞ւր Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Քայլերգին առաջին համարը:

Կիրակնօրեայ Սուրբ յարկին
մենք ----- ենք լուսաբաղձ,
Կայծերու պէս -----
Ցայտած՝ սրտէն պերճ -----:
Ուստի քալենք -----,
Ո՞վ հարազատ զարմ -----,
----- գընացքով
Լոյս-աղբիւրին -----:

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Դ. Ե. և Զ. դասարաններու անկիւն**

1 Ամբողջացուր՝ հաւատամքի պարբերութիւնը:
Եւ ի մի -----, Ցիսուս -----,
Որդին -----՝ ծնեալն յԱստուծոյ -----
միածին՝ այսինքն ----- Հօր:

2 Ամբողջացուր՝ հաւատամքի պարբերութիւնը:

Աստուած յԱստուծոյ, ----- ի
-----, Աստուած -----, յԱստուծոյ
-----, ----- եւ ո՛չ
-----:

**3 Դեկտեմբեր ամսուն ո՞ր տօնը կը
յիշատակենք:**

Ա- Ծնունդ
Բ- Ամենայն Սրբոց
Գ- Զատիկ
Դ- Սուրբ Յակոբ

4 Ցիսուսի 12 Առաքեալներէն Ս. Թադէոս,
ունի նաեւ երկրորդ անուն մը: Ի՞նչ է այդ
անունը:

Ա- Բարթողոմէոս
Բ- Ղերէոս
Գ- Մատթէոս
Դ- Թովմաս

**5 Ո՞ր քաղաքին մէջ գրուեցաւ
Հաւատամքը:**

Ա- Նիկիա
Բ- Եփեսոս
Գ- Քաղկեդոն
Դ- Կոստանդնուպոլիս

6. Ո՞ր թուականին գրուեցաւ Հաւատամքը:

Ա- 325 Ք.Ա.
Բ- 301 Ք.Ե.
Գ- 325 Ք.Ե.
Դ- 381 Ք.Ե.

**7. Ո՞վ էր Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ
ներկայացուցիչը այն Տիեզերական ժողովին
որուն ընթացքին գրուեցաւ Հաւատամքը:**

Ա- Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ
Բ- Սուրբ Յակոբ
Գ- Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի որդին՝
Արիստակէս Հայրապետ
Դ- Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի որդին՝ Վրթանէս
Հայրապետ

8. Ի՞նչ կը նշանակէ Նախավկայ:

Ա- Առաջին վկան
Բ- Վերջին վկան
Գ- Գրագէտ
Դ- Հրաշք գործող

9. Ո՞վ է Նախավկան:

Ա- Ս. Թադէոս
Բ- Ս. Յակոբ
Գ- Ս. Ստեփանոս
Դ- Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ

**10. Ո՞ր Սուրբին տօնը, տօնն է նաեւ բոլոր
սարկաւագներուն:**

Ա- Ս. Թադէոս
Բ- Ս. Յակոբ
Գ- Ս. Ստեփանոս
Դ- Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

1 Գրէ՛ Երեքսրբեան Փառաբանութեան
առաջին 8 բառերը:

2 Ի՞նչ կը յաջորդէ Երեքսրբեան
Փառաբանութեան:

3 Ո՞վ է նախավկան:

4 Ե՞րբ կը տօմենք Սուրբ Յակոբի Տօնը:

- Ա- Դեկտեմբեր 12-18 մէջ եղող Շաբաթ Օրը
Բ- Դեկտեմբեր 12-18 մէջ եղող Կիրակի Օրը
Գ- Դեկտեմբերի երրորդ Շաբաթ օրը
Դ- Դեկտեմբերի երրորդ Կիրակի օրը

5 Սուրբ Յակոբ ո՞ր Տիեզերական Ժողովին
մասնակցեցաւ «Երկու շիտակ պատասխան»:

- Ա- Նիկիոյ
Բ- Կոստանդնուպոլս
Գ- Եփեսոս
Դ- Առաջին

6. Սուրբ Թաղէոս ուրիշ ի՞նչ անունով
կոչուած է:

- Ա- Բարթողոմէոս
Բ- Մատթէոս
Գ- Ղերէոս
Դ- Ղուկաս

7. Ո՞ւր կը կարդանք Յիսուսի խօսքերը
ուրիշները շդատելու մասին:

8. Ո՞ւր կը կարդանք Յիսուսի առակը Ժայրի
վրայ տունը շինելու մասին:

9. Որո՞նց ներկայութիւնը կը խորհրդանշուի
քշոցներու շարժումով :

10. Սուրբ Յակոբ Մծբնացի հայրապետը ի՞նչ
կը կոչուի անգլերէնով :

Կարճ Հուրեր

. Մեր Կիրակնօրեայ Դպրոցի աշակերտներէն խումբ մը պիտի ներկայացնէ գեղարուեստական յայտագիր մը, 18 Դետկեմբեր 2005 ին Սուրբ Յակոբի Անուանակոչութեան Տօնին առիթով Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան եւ Տիկնանց Օժանդակ Մարմնին կողմէ կազմակերպուած աւանդական ճաշկերոյթին ընթացքին:

. Կիրակնօրեայ Դպրոցը փակ է Կիրակի 25 Դեկտեմբեր 2005 եւ Յունուար 1, 2006:

. Կիրակնօրեայ Դպրոցը պիտի տօնէ Սուրբ Ծնունդը Կիրակի 8 Յունուար 2006 ին Բաստրմաճեան սրահին մէջ: Նոյն օրը, Կաղանդ Պապան իր նույնական պիտի այցելէ դպրոց մեզի հետ տօնելու համար Յիսուս Մանուկին Ծնունդը:

. **WWW.SOURPHAGOP.ORG** 5 Տարեկան է:
Մեր կայքէջը իր տարեդարձը կը տօնէ Սուրբ Յակոբի Տօնին հետ : **www.sourphagop.org** ը հրատարակուեցաւ **2000** Դեկտեմբերին Սուրբ Յակոբի Տօնին օրը: Բարի Տարեդարձ

Շնորհաւոր Նոր Տարի Եւ Սուրբ Ծնունդ

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել տնօրէն՝ Թորոս Պապիկեանին

հեռ. (514) 956-1277

Ել-նամակ director@sourphagop.org
կամ Կիրակի օրերը այցելել դպրոց